

Olje- og Energidepartementet
Postboks 1848 dep.
0033 Oslo

Att.: ekspedisjonssjef Gunnar Gjerde

20. januar 2009

Høringsuttalelse – ordning med tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO)

Det vises til deres brev av 17. november med ref 08/03391-1.

Næringsforeningen i Trondheim, Stjørdal Næringsforum og Kristiansund og Omegn Vekst AS oversender felles høringsuttalelse til ordning med tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO). Til sammen representerer de tre næringsforeningene over 1.300 medlemmer i nærregionene rundt Kristiansund, Trondheim og Stjørdal.

Vi synes det er naturlig at departementet har en gjennomgang av ulike ordninger for å vurdere om de fungerer i forhold til hensikten, og vi synes det er avgjørende at ulike samfunnsinteresser får mulighet til å uttale seg slik at både faglige, nærings- og samfunnsmessige konsekvenser av forslag belyses før det fattes beslutninger.

Næringsforeningene i Kristiansund, Trondheim og Stjørdal mener at ordningen med årlige TFO-tildelinger må videreføres da den har fungert godt etter hensikten og er en viktig forutsetning for videre utvikling av leverandør- og serviceindustri og konkurransekraftig kompetanse- og teknologimiljø i Norge.

Olje- og gassvirksomheten i Norskehavet får en stadig større betydning for Norges samlede produksjon og har lagt grunnlaget også for utvikling av en betydelig landbasert petroleumsrelatert virksomhet i Midt-Norge, ikke minst langs olje- og gassaksen Nyhamna – Kristiansund – Tjeldbergodden – Orkanger – Trondheim – Stjørdal. Denne virksomheten spenner over en veldig stor bredde i næringslivet med etablering og utvikling av store internasjonale bedrifter til mindre lokale selskap som sammen utgjør en betydelig petroleumsrettet fabrikkasjons-, leverandør- og serviceindustri. I tillegg har regionen sentrale operatørselskap, gassbaserte landanlegg på Nyhamna og på Tjeldbergodden, sentrale basefunksjoner og ikke minst nasjonale forsknings- og utviklingsmiljø som utgjør en sterk drivkraft for næringsutvikling på kort og lang sikt, både nasjonalt og internasjonalt. Petroleumsbransjen har over tid bygget seg opp til å bli en av de største og viktigste næringsgrunnlag i vår region med attraktive arbeidsplasser som er med på å sikre sysselsetting og bosetting. I Møre og Romsdal utgjorde petroleumsrelatert virksomhet over 22.000 årsverk i 2006 (Møreforskning Molde AS) hvorav den offshorerettede maritime klyngen på Sunnmøre utgjør halvparten av dette. Egen analyse for Kristiansundsregionen viser en vekst i antall petroleumsrettede årsverk på 85 % siste 3 år, dvs fra 2005 – 2008 (Møreforskning Molde AS september 2008). For Trøndelag viser oppdatert analyse november 2008 at tilsvarende tall er rundt 6.000 årsverk (Næringsforeningen i Trondheim).

Begrunnelse

Begrunnelsen for å innføre TFO-ordningen er i dag i enda større grad gjeldende enn da ordningen ble innført. Oljeproduksjonen i Norge fortsetter på en fallende kurve. Myndighetene har sterk fokus på økt utvinning fra dagens modne felt for utnyttelse av plattformer og øvrige installasjoner. Høyere utvinningsgrad kan oppnås gjennom ulike IOR-prosjekter (Increased Oil Recovery) og produksjon av tilleggsressurser fra nærliggende mindre felt. Myndighetene har mål om vekst i oljereservene på fem milliarder fat i tiårsperioden fra 2005 til 2015, og beregninger viser at om lag 75 % av disse må komme som tilleggsressurser fra feltene som er i drift i dag og resterende 25% fra nye utbygginger. Oljedirektoratet mener at det å utvinne maksimalt fra de feltene som er i produksjon er en av de viktigste oppgavene på norsk sokkel.

TFO-ordningen er viktig for å sikre produksjon av mindre petroleumsforekomster i nærheten av eksisterende infrastruktur. Ressurser som i stor grad er tidskritiske i form av at de ikke vil forsvare selvstendige utbygginger og av den grunn må produseres samtidig med andre nærliggende felt. Et bortfall av ordningen vil dermed føre til en dårligere ressursutnyttelse.

Leteresultatene de siste årene er fortsatt dominert av mindre funn. Nye areal må inkluderes i TFO-området etter som nye områder utvikles og modnes i tråd med intensjonene ved etableringen av ordningen. St.m. nr 38 (2001-2002) definerte modne områder ut fra hva som på det tidspunkt kvalifiserte og må ikke utgjøre en begrensning for TFO-området, men dette må være en dynamisk utvikling etter som nye områder åpnes for leteboring gjennom de ordinære tildelingsrundene. Myndighetene må fortsatt stille krav i forhold til arbeidsoppgaver på tildelte lisenser for å sikre utforskning og aktivitet.

Samtidig har det de siste årene blitt godkjent mange nye såkalte "mindre" operatører på norsk sokkel etter en vellykket kampanje fra norske myndigheter som har gitt et betydelig mangfold på norsk sokkel. Mange av de nye aktørene har ofte en annen forretningsmodell enn de store internasjonale selskapene ved at de har en mindre organisasjon med mål om å utvikle mindre prospekter og haleproduksjon. TFO-ordningen gir disse operatørene forutsigbar tilgang på attraktiv leteareal i nærheten av utbygget infrastruktur som gjør realiseringsmulighetene ved funn høyere. For de etablerte operatørene gir ordningen samme mulighet for å få realisert tilleggsressurser til produserende felt på en kostnadseffektiv måte som sikrer utnyttelse av de store investeringer som er foretatt, både av det private næringsliv og også det offentlige i form av utbygging av betydelig landbasert infrastruktur. Ny informasjon med 3D seismikk i modne områder gir nye muligheter og hver ny letebrønn øker informasjon om letemodeller for det aktuelle området. Det er viktig da at operatørene har trygghet for at områdene kan utvikles.

Forutsigbarhet for oljeselskapene gir også nødvendig forutsigbarhet for den betydelige petroleumsrettede leverandør- og serviceindustrien som har skapt mange bedrifter og attraktive arbeidsplasser i hele landet. Dette ble nylig presisert av olje- og energiminister Terje Riis-Johansen på medlemsmøtet til Norsk Industris bransjeforening Olje & Gass. Tilstrekkelig tilgang på leteområder på hele sokkelen er helt sentralt for å utvikle de nærings- og samfunnsmessige impulser og ringvirkninger som norsk olje- og gassvirksomhet gir i hele landet, samtidig som norsk teknologi, ekspertise og erfaring er et godt utgangspunkt for delaktighet i olje- og gassutvinningen

internasjonalt, ikke minst i den kommende aktiviteten på russisk side av Barentshavet. StatoilHydro gir uttrykk for at de mest interessante leteområdene som er tildelt er boret opp i inneværende år. Å tilrettelegge for utvinning av så mye ressurser som mulig på norsk sokkel med de stadige nye utfordringene dette gir, gir økte muligheter for videreutvikling og internasjonalisering av den oljerettede leverandør- og serviceindustrien. Den konkurransedyktige nasjonale kompetanse som er bygget opp må sikres utviklingsmuligheter på norsk sokkel i en erkjennelse av at man opererer i internasjonal konkurranse både om kapital og kunnskap som relativt enkelt kan flyttes over landegrensene.

Det er viktig for denne landbaserte industrien at det legges til rette for en mest mulig jevn aktivitet, noe TFO-ordningen bidrar til. Dette gjelder ikke minst ift å bygge kompetanse og sikre langsiktig utdanning og rekruttering til denne næringen. For Norge og norske myndigheter må det være viktig å legge grunnlaget for en effektiv ressursutnyttelse og en langsiktig verdiskaping for petroleumsnæringen og derved også fremtidig betydelige inntekter til staten.

Næringsforeningene vil samtidig påpeke at de ordinære konsesjonstildelingene må fortsette med tildelinger hvert 2. år hvor petroleumsindustrien får tilgang til nye deler av sokkelen som er mindre utforsket der potensialet for større funn er tilstede. Det tar vanligvis mange år fra et felt blir funnet til produksjonen kan starte, og det er sentralt at nye områder kartlegges for å avdekke mulig ressurspotensial og samtidig at TFO-områder utforskes videre. De helhetlige forvaltningsplanene og tildeling innen de ordinære konsesjonsrundene skal ivareta de mer overordnede kriterier. Det er samtidig viktig at det stilles krav til bransjen om at sentrale miljøhensyn ivaretas på en slik måte at fiskeri og olje/gassvirksomhet kan sameksistere på norsk kontinentalsokkel. Framtidige utvidelser av TFO områder bør også skje i dialog med fiskeriorganisasjonene

Oppsummering og konklusjon

Næringsforeningene i Kristiansund, Trondheim og Stjørdal mener at ordningen med årlige TFO-tildelinger må videreføres med følgende begrunnelse;

- TFO-ordningen må videreføres i sin nåværende form da den har fungert godt etter hensikten, og forutsetningene for TFO-ordningen er i enda større grad gjeldende i dag enn ved innføringen i 2003.
- Sikre høyest mulig verdiskaping av samfunnets samlede petroleumsressurser som viktigste bidragsyter til det norske velferdssamfunnet.
- Midt-Norge er en viktig petroleumsprovins for Norge ift verdiskaping for samfunnet samlet sett, og næringsforeningene anser det som grunnleggende at myndighetene legger til rette for en videre utvikling av petroleumsrettet virksomhet både innen modne områder og utforskede områder på Haltenbanken og i Norskehavet gjennom årlige TFO-runder og ordinære konsesjonsrunder slik at næringen får tilgang på attraktivt leteareal.
- Sikre produksjon av mindre petroleumsforekomster i nærheten av eksisterende infrastruktur. Ressurser som i stor grad er tidskriske i form av at de ikke vil forsvare selvstendige utbygninger og av den grunn må produseres samtidig med andre nærliggende felt for å gi en god ressursutnyttelse.

- Gir økt mulighet for høyere og mer kostnadseffektiv utnyttelse av petroleumsressursene og private og offentlige investeringer i sentral infrastruktur offshore og på land.
- Langsiktighet og forutsigbarhet er sentralt for oljeselskapene og for leverandør- og serviceindustrien, også for utdannings- og rekrutteringsplanlegging.
- Gir betydelige ringvirkninger for leverandør- og serviceindustri som sikrer sysselsetting og bosetting i hele landet, ikke minst i Midt-Norge hvor petroleumsvirksomheten har utviklet seg til å bli en vekstkraftig og sentral næring.
- Nye areal må inkluderes i TFO-området etter som nye områder utvikles og modnes i tråd med intensjonene. Tilstrekkelig tilgang på leteområder på sokkelen er sentralt for å utvikle de nærings- og samfunnsmessige impulser og ringvirkninger som norsk olje- og gassvirksomhet gir i hele landet.
- Gir muligheter for etablerte selskaper å sikre tilleggsressurser til sine installasjoner og investeringer.
- Gir muligheter for de ”mindre” operatørene å lete i kjente områder og økt sannsynlighet for at mindre funn blir utviklet. Dette er med på å sikre mangfold av operatører på norsk sokkel.
- Det er over mange år bygget opp konkurransedyktig norsk teknologi, ekspertise og erfaring som er et godt utgangspunkt for delaktighet i olje- og gassutvinningen internasjonalt. Videre utvikling av en krevende norsk sokkel stiller krav til økt forskning, kompetansebygging og utvikling av ny teknologi som vil ytterligere forsterke konkurransesituasjonen. Dette i en erkjennelse av at man opererer i internasjonal konkurranse både om kapital og kunnskap som relativt enkelt kan flyttes over landegrensene.
- Myndighetene må fortsatt stille krav i forhold til arbeidsoppgaver på tildelte lisenser for å sikre utforskning og aktivitet.
- Myndighetene må i størst mulig grad legge til rette for jevn aktivitet til fordel for hele petroleumsbransjen, tilknyttet industri og samfunnet samlet sett.

Basert på ovenstående ber vi om at næringslivets interesser i regionen blir hensyntatt i høringen og inkludert i den helhetlige vurderingen som regjeringen skal foreta i forbindelse med vurderingen av TFO-ordningen.

Med vennlig hilsen

(sign.)

Næringsforeningen i Trondheim
Gunn Kari Hygen

(sign.)

Stjørdal Næringsforum
Torstein Mørseth

(sign.)

Kristiansund og Omegn Vekst
Ellen Engdahl